

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

**PŘEHLED VÝZKUMŮ
43**

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Resumé:

Mašovice (Bez. Znojmo), „Pšeničné“. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)
„Horní lán“. KKA, KŠK, KZP. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na prozkoumané ploše (popis výzkumu - viz kap. Doba bronzová) bylo zachyceno 47 sídlištních objektů z mladšího (KKA) a pozdního (KZP) eneolitu a 7 kostrových hrobů patřících kultuře se šňůrovou keramikou.

Nově objevené pohřebiště náleží kultuře se šňůrovou keramikou. K této nekropoli řadíme 7 hrobů (H160-H165, H167). Hroby byly orientovány S-J (1x) či J-S (4x). Obsahovaly kromě špatně zachovaných skeletů i zbytky keramických nádob (13 ks v 6 hrobech), dvě sekery, štípanou industrii (4 ks) a jeden kostěný nástroj. V jednom případě (H167) bylo v zásypu jámy i kolem celého skeletu nalezeno přibližně 40 ks drobných kostěných korálků. Ve dvou hrobových jamách orientovaných S-J nebyly kromě milodarů nalezeny příslušné pohřby. Všechny jámy měly obdélný půdorys se zaoblenými rohy. U hrobu H164 byla na dně mělké jámy zaznamenána i konstrukční úprava stěn. Jednalo se o neúplný mělký žlábek, respektující vnitřní obvod dna, široký 5-10 cm, vedle nějž byly podél kratší S a J strany zahlobbeny vždy čtyři mělké jamky s průměrem nepřesahujícím šířku obvodového žlábků. Tuto poměrně subtilní konstrukci je možné interpretovat jako výdřevu či výplet pohřební komory.

Osídlení z období eneolitu bylo ve Slavoníně zaznamenáno nejméně ve dvou etapách, a to v období kultury kulovitých amfor (KKA) a kultury zvoncovitých pohárů (KZP). Jámy – jak sídliště KKA (20 objektů), tak i KZP (27 objektů) – byly nepravidelně roztroušeny po celé ploše lokality. Většinu objektů tvoří zásobní jámy či hliníky s hospodářskou funkcí. Menší část takto datovaných objektů je určena jako kúlové jamky, a proto je můžeme na této lokalitě považovat za pozůstatky nadzemních objektů s dřevěnou konstrukcí.

*Marek Kalábek, Arkadiusz Tajer,
Vendula Prečanová, AC VM Olomouc*

Resumé:

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc), „Horní lán“. Kugelamphoren, GBK. Siedlungen. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OŘECHOV (k. ú. Ořehovičky, okr. Brno-venkov)
180 m S okraje obce. KZP. Sídliště. Povrchový průzkum.

Povrchovým sběrem byla objevena nová lokalita. Na polykulturním sídlišti bylo zjištěno osídlení nositeli kultury zvoncovitých pohárů, doložené okrajem misky s rozšířeným okrajem. Další střepový materiál z této lokality lze obecně zařadit do eneolitu (dále viz kap. Neolit, Doba železná).

*Martin Kuča, Petr Žákovský, Kamil Smíšek,
Petr Výsloužil, FF MU Brno*

Resumé:

Ořechov (Kataster Ořehovičky, Bez. Brno-venkov), 180 m N von der Gemeinde. GBK. Siedlung. Terrainbegehung.

POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)
„Nivy“. KKK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném výzkumu prováděném v roce 2001 v pískovně na katastru obce Polešovice (popis lokality - viz kap. Doba železná) bylo odkryto 269 archeologických objektů, z nichž většinu představovaly kúlové jamky a běžné sídlištní objekty, náležící mj. také do eneolitu (kultura s kanelovanou keramikou).

Marek Lečbých, ÚAPP Brno

Resumé:

Polešovice (Bez. Uherské Hradiště), „Nivy“. Badener Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)
„Kopaniny“. KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících lednu až březnu 2001 bylo v poloze Kopaniny JV Čechůvek prozkoumáno několik desítek objektů. Dva z nich patřily kultuře s nálevkovitými poháry. Při hloubení rýhy pro uložení vysokotlakého plynovodního potrubí byla narušena východní část kruhové jámy o průměru 1,5 m s plochým dnem zapuštěným 0,5 m pod úroveň sprašového podloží. Na dně jámy byly uloženy, obráceny dny vzhůru, 3 nálevkovité poháry. Objekt překrytý mohutnou vrstvou splachů byl rozpoznán až na profilu výkopu. V ústí objektu, 0,4 m nad jeho dnem, ležela kostra mladíka ve věku 15-17 let (antropologickou expertizu provedla M. Dočkalová). Zemřelý byl uložen na zádech, hlava obrácená obličejem k S směřovala na Z (obr. 7). Nebožtík ležel jakoby na levém boku s hlavou na levém rameni, čemuž odpovídalo i uložení v kolennou pokrčených nohou. Levá ruka se dotýkala kolena levé nohy, pravá, v lokti ohnutá, byla položena přes břicho. U pánve zesnulého byly

nalezeny tři pazourkové čepele, původně uložené pravděpodobně v nějakém váčku z organického materiálu. Na dně zásobnice, přibližně pod holenní kostí pravé nohy, byly postaveny dny vzhůru již zmíněné tři nálevkovité poháry. Téměř 1/5 objektu byla zničena výkopem, a nelze proto vyloučit, že pohřební výstavbu tvořilo více nádob. Poháry datují pohřeb do nejstarší fáze moravské KNP (KNP IA).

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Kataster Čechůvky, Bez. Prostějov), „Kopaniny“. TBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 7. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Kopaniny“. Výzkum v okolí objektu s pohřbem KNP.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Kopaniny“. Grabung in der Umgebung des Objektes mit der Bestattung der TBK.

PROSTĚJOV (k. ú. Držovice, okr. Prostějov) „Loučky“. KKA, KZP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 9.-19. 3. 2001 proběhl záchranný archeologický výzkum na stavbě hypermarketu TESCO (viz kap. Neolit). Bylo zde doloženo též osídlení z mladšího a pozdního eneolitu – kultura kulovitých amfor a se zvoncovitými poháry. Polohou i strukturou osídlení je tato lokalita srovnatelná se sídlištěm zachyceným při výstavbě textilky japonské firmy TORAY (Šmíd 1999).

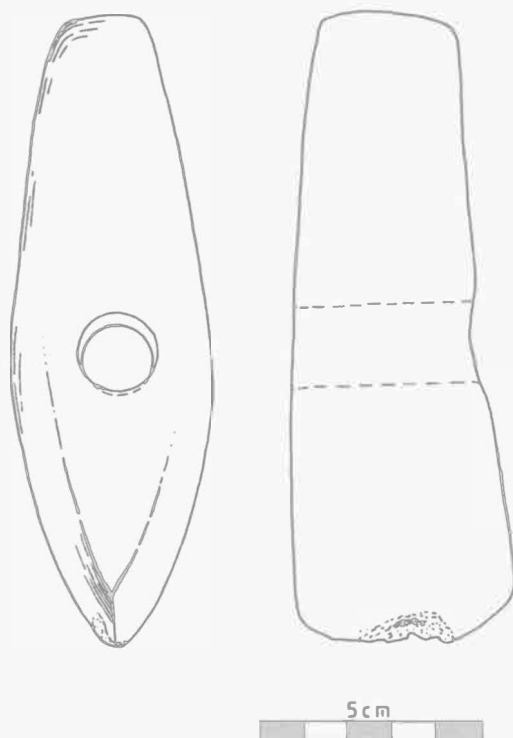
Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Literatura:

Šmíd, M. 1999: Nové poznatky o vývoji střední Moravy v období středního a mladého eneolitu. In: Otázky neolitu a eneolitu našich krajín. Nitra 1998.

Resumé:

Prostějov (Kataster Držovice, Bez. Prostějov), „Loučky“. Kugelamphoren, GBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 8. Přestavky, „Opalky“. Sekeromlat.
Přestavky, „Opalky“. Streitaxt.

PŘESTAVLKY (okr. Přešov)
„Opalky“. KŠK. Ojedinelý nález. Povrchový sběr.

V souvislosti s novým zpracováním prehistorického osídlení katastru obce Přestavky předal v prosinci r. 2001 archeologickému pracovišti Muzea Komenského v Přešově p. František Čajan z Přešova k zdokumentování svou kolekci nálezů z povrchových sběrů, mezi nimiž byl též celistvě zachovaný exemplář sekeromlatu slezského typu, objevený nálezcem v polovině 90. let 20. stol. v trati „Opalky“, která je z literatury proslulá především jako paleolitická lokalita (aurignacien, viz kap. Paleolit).

Zmíněný sekeromlat byl nalezen v nejvyšším místě trati, téměř na hranici Přestavského lesa, v okolí bodu vymezeného na ZM ČR 1:10000 25-13-23 souřadnicemi 130 mm od Z s.č. a 315 mm od J s.č. Nástroj je vyroben ze středožrného amfibolitu a vykazuje rozměry: délku - 144 mm, max. šířku - 46 mm, výšku ostří a týlu - 47 a 32 mm, průměr provrtu - 18 mm (nahore) a 19 mm (dole). Příčný průřez je plankonvexní. Ostří nese stopy částečného poškození (obr. 8).

Podle výše uvedeného popisu můžeme popisovaný artefakt přiřadit k tzv. sekeromlatům slezského typu kultury se šňůrovou keramikou na Moravě, v jejichž mužských hrobech se vyskytují (Šebela 1999, 11, Plate 199:1-3; Plate 90:6; 91:3).

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdl, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00